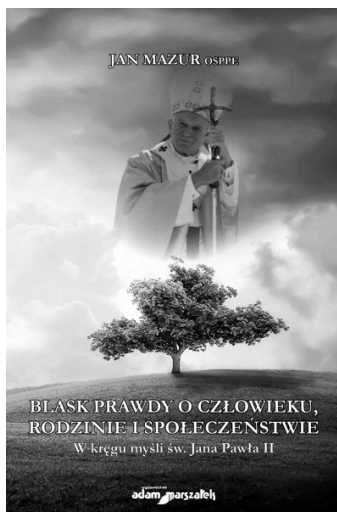




Jan Mazur

## **Blask prawdy o człowieku, rodzinie i społeczeństwie. W kręgu myśli św. Jana Pawła II**

Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2019, ss. 110



Nakładem Wydawnictwa Adama Marszałka z Torunia w 2019 roku ukazała się książka Jana Mazura OSPPE zatytułowana *Blask prawdy o człowieku, rodzinie i społeczeństwie. W kręgu myśli św. Jana Pawła II*. Zanim przejdziemy do omówienia publikacji, warto przybliżyć sylwetkę Autora.

W 1983 roku wstąpił do zakonu paulinów, gdzie w 1987 roku złożył śluby zakonne, a w 1988 roku przyjął święcenia prezbiteratu. Interesująca jest jego droga edu-

kacji i działalności naukowej. Po maturze studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim – najpierw matematykę na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym, a później religioznawstwo na Wydziale Filozoficzno-Historycznym. Pracę doktorską z zakresu historii katolicyzmu społecznego obronił w 1983 roku. W 1995 roku habilitował się z zakresu historii społecznej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, gdzie wcześniej, w 1988 roku obronił pracę magisterką z dziedziny teologii moralnej. W latach 1996-2002 był rektorem Wyższego Seminarium Duchownego Zakonu Paulinów w Krakowie. Był zatrud-

niony jako profesor nadzwyczajny najpierw na Akademii Polonijnej w Częstochowie (1995-2003), następnie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II (2003-2011). W 2011 roku związał się z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, gdzie jest kierownikiem Katedry Polityki Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych, nadto wykląda katolicką naukę społeczną w Wyższym Seminarium Duchownym Zakonu Paulinów i Wyższym Seminarium Duchownym Zakonu Franciszkanów Konwentualnych w Krakowie. Jest promotorem ośmiu rozpraw doktorskich, kilkudziesięciu prac magisterskich i kilkunastu licencjackich.

Od 1988 roku o. Jan Mazur jest redaktorem naczelnym periodyku naukowego „Dissertationes Paulinorum”, wydawanego przez Wyższe Seminarium Duchowne Zakonu Paulinów w Krakowie, nadto uczestniczy w pracach komitetów redakcyjnych wielu periodyków naukowych z obszaru nauk społecznych i politycznych. Interesujący i bogaty jest dorobek naukowy Autora. Opublikował wiele książek i artykułów, jest również redaktorem wielu prac zbiorowych z zakresu historii społecznej, polityki społecznej i katolickiej nauki społecznej. Z pozycji książkowych na szczególną uwagę zasługują: *Katolicka nauka społeczna. Podstawowe zagadnienia w zarysie* (Kraków, I wyd. 1992, II wyd. 2016), *Ad bonum per politicam. Wybrane zagadnienia z etyki życia politycznego* (Lublin 2011), *Per dialogum ad veritatem. Podstawy dialogu społecznego – perspektywa chrześcijańska* (Kraków 2014). Jest członkiem kilku krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych.

Nakreślona w zarysie droga naukowa Autora znamionuje jego pasję badawczą, wrażliwość na aktualne problemy społeczne, znajomość nauczania Magisterium Kościoła oraz umiejętność współpracy. W tym nurcie trzeba widzieć recenzowaną książkę *Blask prawdy o człowieku, rodzinie i społeczeństwie. W kręgu myśli św. Jana Pawła II*. Nie jest to obszerne opracowanie, bowiem liczy łącznie 110 stron, na które składają się spis treści (s. 7-8), przedmowa (s. 9-17), zasadniczy korpus ujęty w pięć rozdziałów



(s. 19-92), posłowie (s. 93-98), wykaz skrótów (s. 99), bibliografia (s. 101-105), abstract w języku angielskim (s. 107-110). Poszczególne rozdziały są poświęcone w kolejności następującym dokumentom: encyklice *Redemptor hominis* (1), encyklikom społecznym: *Laborem exercens*, *Sollicitudo rei socialis*, *Centesimus annus* (2), encyklikom społeczno-moralnym: *Veritatis splendor*, *Evangelium vitae* (3), adhortacjom o sprawach społecznych: *Familiaris consortio*, *Christifideles laici*, *Ecclesia in Europa* (4) i listowi do rodzin *Gratissimam sane* (5).

Sam Autor zaznacza w przedmowie, że nie jest to całościowa synteza nauczania św. Jana Pawła II dotycząca spraw społecznych w świetle misji zbawczej Kościoła, lecz jedynie szkic będący „[...] wprowadzeniem i zachętą do lektury jego encyklik, adhortacji i listu apostolskiego” (s. 15). Zbędne wydają się zatem powtarzające się kilkakrotnie w niektórych rozdziałach zastrzeżenia, że nie sposób omówić całego analizowanego dokumentu. Trzeba jednak przyznać, że wspomniane założenia są w książce konsekwentnie realizowane. Zresztą, trudno byłoby całościową syntezę zawrzeć na 110 stronach.

Jak wynika z tytułów zasygnalizowanych rozdziałów, J. Mazur przyjął drogę prezentacji wybranych dokumentów z nauczania Jana Pawła II. Niektóre wprost dotyczą spraw społecznych, inne tylko fragmentarycznie, co zawsze zostało zaznaczone. Nawet w przypadku omawiania tych w całości poświęconych sprawom społecznym nie znajdziemy analizy wszystkich najważniejszych wątków, Autor wybiera bowiem zazwyczaj jeden lub dwa zagadnienia i krótko je analizuje.

Nasuwa się pytanie, czym Autor kierował się, wybierając omówione dokumenty. O ile bowiem wybór jest zrozumiały w przypadku dokumentów wprost poświęconych nauczaniu społecznemu, to w przypadku innych nie jest już tak oczywisty. Czytelnik jest zdany na przypuszczenia. Być może zdecydowały o tym wcześniejsze analizy i publikacje J. Mazura. Można tak sądzić, analizując przypisy i wskazane w nich publikacje.

Zasadne również wydaje się pytanie natury merytorycznej: czy korzystniejszy jest obecny układ z omówieniem z osobna każdego dokumentu, czy lepszy byłby treściowy układ książki, w którym w poszczególnych rozdziałach na podstawie analizy nauczania Jana Pawła II byłyby omawiane konkretne zagadnienia, np. rodzina, katolicka nauka społeczna, ateizm. Jedno i drugie jest możliwe. Być może, zaproponowany układ w postaci prezentacji wybranych encyklik, adhortacji i listu będzie większą zachętą dla Czytelników, by sięgnąć po konkretny dokument. W ten sposób spełniłoby się życzenia Autora wyrażone w przedmowie.

Warto zwrócić uwagę na tytuł recenzowanej książki: *Błask prawdy o człowieku, rodzinie i społeczeństwie. W kręgu myśli św. Jana Pawła II*, który bardzo klarownie wskazuje zagadnienia, które będą analizowane i źródła tych analiz. Lektura pozwala na konstatację, że za analizami stoi ktoś kompetentny w sprawach społecznych. W posłowniu J. Mazur puentuje, że jedną z cech charakterystycznych społecznego nauczania naszego Rodaka na Stolicy Piotrowej była „[...] niezwykła umiejętność odwoływania się do trwałych i niezmiennych zasad moralnych, by je aplikować do zmiennych warunków i okoliczności życia społecznego” (s. 93). Jak czytamy dalej, Papież nie formułował żadnych konkretnych i szczegółowych programów czy doktryn, ale promował wartości i zasady wynikające z Ewangelii. Adresatem jego nauczania był każdy człowiek, „[...] bez względu na narodowość, miejsce na mapie świata, kulturę, a nawet religię” (s. 95). Wcielanie w życie nauczania społecznego Jana Pawła II, jego aplikacja w konkretnych warunkach miejsca i czasu jest zadaniem katolików świeckich, szczególnie polityków chrześcijańskich. To jest „ryzyko bycia chrześcijaninem”, jak mówił Ojciec Święty w przemówieniu skierowanym 6 czerwca 1979 roku na Jasnej Górze do pracowników i studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

W dobie zamętu spowodowanego nie tylko epidemią koronawirusa, ale jeszcze bardziej wirusem nihilizmu



## RECENZJE

Jan Mazur, Blask prawdy o człowieku, rodzinie...

i bezideowości, co uwidacznia się bardzo mocno w próbach destabilizacji życia w naszej ojczyźnie, w recenzowanej książce dostajemy do rąk kompas ukierunkowany na człowieka, rodzinę i społeczeństwo. Ostatecznym odniesieniem dla zrozumienia człowieka, jego tęsknot i przeznaczenia jest osoba Jezusa Chrystusa. Jeśli człowiek XXI wieku nie chce pogrążyć się w chaosie i z istoty myślącej (*homo sapiens*) stać się istotą rezygnującą z rozumu i dążenia do prawdy (*homo demens*), konieczne jest, aby wciąż odkrywał zdumienie wobec wartości i godności człowieka, jak pisał Jan Paweł II w encyklice *Redemptor hominis* (10). Lektura książki Jana Mazura OSPPE może być w tym bardzo pomocna.

**Ks. Bogdan Giemza SDS**